

ПРИЛОЖИМИ ДАНЪЧНИ СТАВКИ

Съгласно ЗДДС облагането с данък върху добавената стойност е с три различни по размер данъчни ставки – нулева, девет и двадесет на сто.

Приложното поле на трите данъчни ставки е различно. Първите две – нулевата и тази от 9 на сто се прилагат спрямо ограничен кръг облагаеми доставки на стоки и услуги, като ставката от 9 на сто е от т.нар. намалени данъчни ставки, а третата – 20 на сто е основна или стандартна данъчна ставка.

Със стандартната ставка от 20 на сто се облагат:

- облагаемите доставки с място на изпълнение на територията на страната, *освен изрично посочените като облагаеми с намалена или нулева ставка на данъка* (ал. 1 на чл. 66 от ЗДДС - изм., ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.);
- вносът на стоки на територията на страната, *освен изрично посочените като облагаеми с намалена или нулева ставка на данъка* (ал. 2 на чл. 66 от ЗДДС - изм., ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.) - виж Фиш VIII.П.1;
- облагаемите вътреобщностни придобивания на територията на страната, *освен изрично посочените като облагаеми с намалена или нулева ставка на данъка* (ал. 2 на чл. 66 от ЗДДС - изм., ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.) - виж Фиш VIII.П.2.

До 31.03.2011 г. с намалена данъчна ставка от 7 на сто се облагаха:

Настаняването, предоставено от хотелиер, когато то е част от организирано пътуване.

(Виж Становище на НАП с изх. № 24-00-33/18.05.2007 г.)

От 01.04.2011 г. до 31.12.2011 г. с намалена данъчна ставка от 9 на сто се облага:

- настаняване, предоставено от хотелиер.

От 1 април 2011 г. с изменението на чл. 66, ал. 2 от ЗДДС и § 1, т. 37 от Допълнителните разпоредби на закона се променя данъчната ставка и обхвата на приложение на облагането на т.нар. туристически услуги, или съгласно терминологията на закона доставките по настаняване, предоставено от хотелиер. От една страна, ставката се определя на 9 на сто. От друга страна обхватът на доставките по настаняване се разширява спрямо всички настанявания, без значение дали става въпрос за организирано пътуване или не. Това на практика означава намаляване на

ПРИЛОЖИМИ ДАНЪЧНИ СТАВКИ

ставката за неорганизираните пътувания от 20 на 9 на сто. Промяната се налага от необходимостта от отстраняване на режим на нееднакво третиране на различните туристи в нарушение на основните свободи, прогласени с Договора за ЕС (виж Фиш X.3).

От 01.01.2012 г. с намалена данъчна ставка от 9 на сто се облага:

- настаняване, предоставяно в хотели и подобни заведения, включително предоставянето на ваканционно настаняване и отдаване под наем на места за площадки за къмпинг или каравани – чл. 66, ал. 2, т. 1 от ЗДДС (в сила до 30.06.2022 г.) и **чл. 66а** от ЗДДС (в сила от 01.07.2022 г.), ДВ – бр. 52 от 2022 г. (виж Фиш X.3).

От 01.07.2020 г. с намалена данъчна ставка от 9 на сто се облагат и:

- доставка на книги на физически носители или извършвана по електронен път или и двете (включително учебници, познавателни книжки и учебни комплекти, детски книги с илюстрации, за рисуване или оцветяване, печатни или ръкописни нотни издания), периодични печатни произведения - вестници и списания, на физически носители или извършвана по електронен път или и двете (в сила от 01.01.2023 г.), различни от публикации, които са изцяло или основно предназначени за реклама, и различни от публикации, които са изцяло или основно съставени от видеосъдържание или аудио-музикално съдържание – чл. 66, ал. 2, т. 2 от ЗДДС (в сила до 30.06.2022 г.), **чл. 66а** от ЗДДС (в сила от 01.07.2022 г.) и § 15д, ал. 1, т. 1 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на ЗДДС (в сила от 01.07.2022 г.), ДВ – бр. 52 от 2022 г., изм. ДВ, бр. 102 от 2022 г.;

- доставки на храни, подходящи за бебета или за малки деца, бебешки пелени и подобни бебешки хигиенни артикули по приложение № 4.

От 01.07.2020 г. до 31.12.2024 г. включително с намалена данъчна ставка от 9 на сто се облагат и

- ресторантьорски и кетъринг услуги, които се състоят в доставка на приготвена или неприготвена храна; това не се прилага за ресторантьорски и кетъринг услуги, които се състоят в доставка на *бира, вино* и спиртни напитки, включително в случаите по чл. 128 от ЗДДС – чл. 66, ал. 2, т. 3 от ЗДДС (ДВ – бр. 55 от 2020 г., в сила до 31.07.2020 г.);

ПРИЛОЖИМИ ДАНЪЧНИ СТАВКИ

ВАЖНО!

- Считано от **01.08.2020 г. до 31.12.2021 г.** намалената ставка от 9 на сто ще се прилага за ресторантьорски и кетъринг услуги, които се състоят в доставка на приготвена или неприготвена храна; това не се прилага за ресторантьорски и кетъринг услуги, които се състоят в доставка на спиртни напитки, включително в случаите по чл. 128 (ДВ, бр. 71 от 2020 г.).

- Считано от **01.12.2020 г. до 31.12.2024 г.** включително намалената ставка от 9 на сто ще се прилага за ресторантьорски и кетъринг услуги, които се състоят в доставка на приготвена или неприготвена храна, **включително състояща се в доставка на храна за вкъщи**; това не се прилага за ресторантьорски и кетъринг услуги, които се състоят в доставка на бира, вино и спиртни напитки, включително в случаите по чл. 128 (чл. 66, ал. 2, т. 3 от ЗДДС, в сила до 30.06.2022 г. – изм. с ДВ, бр. 104 от 2020 г. и бр. 111 от 2021 г., и § 15д, ал. 1, т. 2 от ПЗР на ЗДДС – ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 09.07.2022 г., изм. ДВ, бр. 102 от 2022 г., доп. - ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.).

От 01.08.2020 г. до 30.06.2024 г. включително намалената ставка на данъка върху добавената стойност от 9 на сто се прилага и за:

- доставка на обща туристическа услуга в случаите по чл. 136 от ЗДДС, както и екскурзиите, организирани от туристически оператори и туристически агенти със случаен автобусен превоз на пътници (чл. 66, ал. 2, т. 6 от ЗДДСДВ - бр. 71 от 2020 г., в сила до 30.06.2022 г. и § 15д, ал. 1, т. 5 от ПЗР на ЗДДС – ДВ, бр. 52 от 2022 г., изм. ДВ, бр. 102 от 2022 г., доп. - ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.);

- доставка на услуга за използване на спортни съоръжения (чл. 66, ал. 2, т. 7 от ЗДДС ДВ - бр. 71 - 2020 г., в сила до 30.06.2022 г., чл. 66а от ЗДДС и § 15д, ал. 1, т. 6 от ПЗР на ЗДДС – ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г., изм. ДВ бр. 102 от 2022 г., доп. - ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.).

В Приложение № 4 към чл. 66, ал. 2, т. 4 и 5 от ЗДДС (в сила до 30.06.2022 г.), съответно § 15д, ал. 1, т. 3 и 4 от ПЗР на ЗДДС (в сила от 01.07.2022 г.) са изброени храните, подходящи за бебета или за малки деца, и бебешките пелени и подобните бебешки хигиенни артикули, които са предмет на доставките, за които се прилага от 1 юли 2020 г. до 31.12.2022 г. намалената ставка, както следва:

ПРИЛОЖИМИ ДАНЪЧНИ СТАВКИ

1. Адаптирани бебешки млека и прахообразни каши за бебета или за малки деца, попадащи в Код 1901 10 00 по КН на ЕС.

2. Хомогенизирани зеленчукови пюрета за бебета или за малки деца в съдове с нетно тегловно съдържание, непревишаващо 250 g, попадащи в Код 2005 10 00 по КН на ЕС.

3. Хомогенизирани плодови пюрета за бебета или за малки деца в съдове с нетно тегловно съдържание, непревишаващо 250 g, попадащи в подпозиция 2007 10 по КН на ЕС.

4. Смесени хомогенизирани пюрета от месо, риби, зеленчуци, плодове или ядки за бебета или за малки деца в съдове с нетно тегловно съдържание, непревишаващо 250 g., попадащи в Код 2104 20 00 по КН на ЕС.

5. Бебешки пелени, попадащи в Код на 9619 00 81 по КН на ЕС.

6. Специализирани млечни формули (с частично хидролизиран протеин и такива за деца с алергии) и диетични храни за специални медицински цели, предназначени за кърмачета, попадащи в Код 2106 90 92 и в Код 2106 90 98 по КН на ЕС (нова - ДВ, бр. 14 от 2022 г., в сила от 18.02.2022 г.).

!!! Относно приложението на намалената ставка на данъка върху добавената стойност от девет на сто съгласно разпоредбата на чл. 66, ал. 2, т. 2 - 5 и т. 7 от ЗДДС (в сила до 30.06.2022 г.), са издадени становища от зам. изпълнителния директор на НАП в писма изх. № 20-00-100 от 29.06.2020 г., № 20-00-147 от 30.09.2020 г., № 20-00-162 от 19.10.2020 г. и писмо №. № 20-00-57/03.04.2023 г. относно приложение на намалената ставка на данъка върху добавената стойност от 9 на сто за доставката на периодични печатни произведения - вестници и списания съгласно разпоредбата на чл. 66а, т. 2 от ЗДДС, в сила от 01.01.2023 г.

От 09.07.2022 г. ставката на данъка по чл. 66а от ЗДДС от 9 на сто се прилага до 01.07.2023 г. за доставки с място на изпълнение на територията на страната, при внос на територията на страната и при облагаеми вътреобщностни придобивания на централно отопление и природен газ (§ 15д, ал. 2 от ПЗР на ЗДДС – нов, ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.).

С нулева данъчна ставка се облагат само изрично посочените в закона доставки (виж Фиш VI.2).

ПРИЛОЖИМИ ДАНЪЧНИ СТАВКИ

Считано от 09.07.2022 г. до 31.12.2023 г. нулева ставка на данъка върху добавената стойност се прилага за доставка на хляб и брашно с място на изпълнение на територията на страната, при внос на територията на страната и при облагаеми вътреобщностни придобивания (§ 15д, ал. 3 от ПЗР на ЗДДС).

Със ЗИД на ЗДДС, ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г., крайният срок за прилагане на нулевата ставка на данъка върху добавената стойност за доставка на хляб и брашно с място на изпълнение на територията на страната, при внос на територията на страната и при облагаеми вътреобщностни придобивания е удължен до 30.06.2024 г. включително.

Със ЗИД на ЗДДС, ДВ, бр. 42 от 2024 г., в сила от 01.07.2024 г., крайният срок за прилагане на нулевата ставка на данъка върху добавената стойност за доставка на хляб и брашно с място на изпълнение на територията на страната, при внос на територията на страната и при облагаеми вътреобщностни придобивания е удължен до **31.12.2024 г. включително**.

„Хляб“ е продукт, който се получава от изпичането на тесто, получено от смесване на пшенично брашно или друга зърнена култура, самостоятелно или в комбинация, и вода, със или без добавяне на сол, втасало с помощта на хлебна мая или закваска, и технологични добавки (при необходимост).

„Брашно“ е продукт, който се получава от смилането на хлебна пшеница и е годен за производство на хляб и хлебни продукти.

!!! Относно приложението на намалената ставка на данъка върху добавената стойност от девет на сто съгласно разпоредбата на § 15д, ал. 2 от ПЗР на ЗДДС и нулевата ставка на данъка съгласно § 15д, ал. 3 от ПЗР на ЗДДС , в сила от 09.07.2022 г., е издадено становище на заместник министър-председателя по еврофондовете и министър на финансите в писмо изх. № УК-3/15.07.2022 г.

Нови понятия:

ПРИЛОЖИМИ ДАНЪЧНИ СТАВКИ

- т. 61 на § 1 от ДР на ЗДДС: „Ресторантьорски и кетъринг услуги“ са ресторантьорските услуги и кетъринг услугите по смисъла на чл. 6 от *Регламент за изпълнение (ЕС) № 282/2011 на Съвета от 15 март 2011 г. за установяване на мерки за прилагане на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност*. Не е ресторантьорска или кетъринг услуга доставката на приготвена или неприготвена храна от супермаркети, магазини и други подобни (нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 01.12.2020 г. до 31.12.2021 г., изм. - ДВ, бр. 111 от 2021 г., в сила от 01.01.2022 г., **изм. относно срока на прилагане на промените от ДВ, бр. 104 от 2020 г. - ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.**);

- т. 62 на § 1 от ДР на ЗДДС: нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 55 от 2020 г., в сила от 01.07.2020 г., отм. - ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 01.12.2020 г., изм. - ДВ, бр. 111 от 2021 г., в сила от 01.01.2022 г., **изм. относно срока на прилагане на промените от ДВ, бр. 104 от 2020 г. - ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.**);

- т. 100 на § 1 от ДР на ЗДДС: „Спиртни напитки по чл. 66, ал. 2, т. 3“ са спиртните напитки по смисъла на чл. 121, ал. 3 от *Закона за виното и спиртните напитки* (нова - ДВ, бр. 55 от 2020 г., в сила от 01.07.2020 г. до 31.12.2021 г.). Разпоредбата на т. 100 от ДР на ЗДДС е отменена с ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.;

- т. 101 на § 1 от ДР на ЗДДС: „Случаен автобусен превоз по чл. 66, ал. 2, т. 6“ е превоз по смисъла на § 1, т. 24 от ДР на *Закона за автомобилните превози* (нова - ДВ, бр. 71 от 2020 г., в сила от 01.08.2020 г. до 31.12.2021 г.). Разпоредбата на т. 101 от ДР на ЗДДС е отменена с ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.;

- т. 1, 2 и 3 на ал. 4 на § 15д от ПЗР на ЗДДС: За целите на ал. 1, т. 2 на § 15д от ПЗР на ЗДДС „бира“ е бира по смисъла на чл. 5 от *Закона за акцизите и данъчните складове* (т. 1), „вино“ е вино по смисъла на *Закона за виното и спиртните напитки* (т. 2) и „спиртни напитки“ са спиртните напитки по смисъла на чл. 121, ал. 3 от *Закона за виното и спиртните напитки* (т. 3) – ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.;

ПРИЛОЖИМИ ДАНЪЧНИ СТАВКИ

- т. 4 на ал. 4 на § 15д от ПЗР на ЗДДС: За целите на ал. 1, т. 5 на § 15д от ПЗР на ЗДДС „случаен автобусен превоз“ е превоз по смисъла на § 1, т. 24 от ДР на *Закона за автомобилните превози* – ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.